

การสร้างสรรคการสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงเพื่อการธำรงรักษาวัฒนธรรมการ
แสดงของประเทศไทย

**Creation of Digital Communication in Entertainment for the
Preservation of the Performing Arts Culture of Thailand**

สมภรณ์ นवलสุทธิ และ สุจินดา พรหมขำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Samaporn Nualsut and Sujinda Promkum
Nakhonsithamarat Rajabhat University ,Thailand
Corresponding Author, E-mail :samaporn1420@gmail.com

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันต้องยอมรับว่าโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์อย่างมาก แม้แต่วงการสื่อก็นำเอาโซเชียลมีเดียมาใช้เป็นช่องทางในการกระจายข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นการอัปเดตข่าวสาร การติดตามกระแสปัจจุบันหรือเทรนด์ต่าง ๆ ทั้งนี้อาจจะเนื่องด้วยโซเชียลมีเดียมีความสะดวกสบายในการใช้งาน ตลอดจนการเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้คนนิยมใช้โซเชียลมีเดียที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มวัยใดก็ตาม จากการศึกษาทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมการแสดง การสร้างสรรคการสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงของประเทศไทยแนวคิดในการธำรงรักษาวัฒนธรรมในด้านความบันเทิงการแสดงของประเทศไทย ตลอดจนการพัฒนาการสื่อสารดิจิทัลเพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมความบันเทิงการแสดงของประเทศไทย พบว่าสื่อควรมีการปรับแต่งวัฒนธรรมการแสดงที่เป็นการผสมผสานให้เหมาะสมกลมกลืนกันให้อยู่ร่วมกันได้ในสังคมเดียวกัน เช่น ระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับใหม่ ระหว่างวัฒนธรรมเมืองกับชนบท ทำให้สังคมไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นเจริญขึ้น ประชาชนทุกคนรู้จักและเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทยไทย โดยเฉพาะศิลปะ ประเพณี อย่างละเอียดลึกซึ้ง รู้ถึงเหตุและผล ความเป็นมา ให้รู้จักเลือกสรร ปรับปรุงดัดแปลงให้เหมาะสม ตรงตามสภาพเดิมให้มากที่สุด เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นจริง เพื่อใช้ในการสร้างอนาคต รวมถึงการปรับตัวทางวัฒนธรรมควรพิจารณาองค์ประกอบด้านศิลปวัฒนธรรมการแสดง (วรรณคดี ดนตรี การแสดง และศิลปกรรมอื่น ๆ) และสังคมวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิต ความเชื่อ เรียงร้อยประสานเข้าเป็นวัฒนธรรมการแสดงที่มีลักษณะเป็นองค์รวม มีลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมวัฒนธรรมการแสดง

คำสำคัญ: การสร้างสรรคการสื่อสารดิจิทัล; ด้านความบันเทิง; การธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดง

* วันที่รับบทความ : 22 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ 30 สิงหาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 31 สิงหาคม 2566

Received: June 22, 2023; Revised: , August 30, 2023; Accepted: , August 31, 2023

Abstracts

At present, it must be accepted that social media plays a very important role in human life. Even the media industry uses social media as a channel to disseminate information. whether it is news updates Following current trends or trends, this may be because social media is comfortable to use. as well as easy access This is why people use social media that can be accessed quickly. Regardless of being in any age group from the study of the theory of cultural diffusion in performance The creation of digital communications in the field of entertainment in Thailand, the concept of preserving the culture in the field of entertainment and performances of Thailand. As well as the development of digital communication to preserve the entertainment and performance culture of Thailand. It was found that the media should adjust the performance culture that is a combination of suitable and harmonious coexistence in the same society, such as between old and new cultures. Between urban and rural culture make society move toward better things and prosper All people know and understand the performance cultural heritage of Thailand. especially the arts, traditions in depth know the cause and effect, the origin, know how to choose, improve, adapt to suit match the original condition as much as possible Learn what is right and true. for use in building the future Including cultural adaptation, the elements of performing arts and culture (literature, music, acting and other arts) and cultural societies that are way of life, beliefs should be intertwined into a holistic performance culture. There are specific characteristics of each cultural society performing.

Keywords: Creation of Digital Communication; Entertainment; Preservation of the Performing Arts Culture

บทนำ

ประเทศไทยประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมการแสดง ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมเกิดจากการประกอบสร้างของผู้คนหลายกลุ่ม ชาติพันธุ์กระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ถึง 67 จังหวัด มีจำนวนมากถึง 56 กลุ่ม ประชากรรวมประมาณ 6,100,000 คน หรือมากกว่าร้อยละ 9.68 ของประชากรทั้งประเทศโดยสามารถจำแนกพื้นที่ตามลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ได้ใน 4 ลักษณะ ประกอบด้วย กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูงหรือชนชาวเขา กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ราบ กลุ่มชาวเล และกลุ่มอาศัยในป่า ซึ่งกลุ่มพื้นที่ราบนี้เองมีจำนวนประชากรมากที่สุด อีกทั้งมีวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับคนไทยมากที่สุด เช่นกลุ่มชาติพันธุ์ มอญ ไทยลื้อ ไทยทรงดำ ไทยยวน ภูไท ลาวครั่ง ลาวแง้ว ลาวเวียง ลาวโซ่ง บรู กูย เขมรถิ่นไทย ฉวน ฉวอ ซอง ที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอันเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สืบทอดกันมานับแต่บรรพบุรุษเป็นบรรพตฐานและระเบียบปฏิบัติที่นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของสังคม (สุทามาศ ราชวังเมือง, 2564 : 1)

ปัจจุบัน กระแสวัฒนธรรมโลกไร้พรมแดนและเทคโนโลยีดิจิทัลได้ผสมผสานกับวัฒนธรรมการแสดง ด้านความบันเทิงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คน ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมถูกกลืนกลายหรือสลายหายไป ส่วนหนึ่งได้ถูกผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ผ่านมิตินอนกร่วมกับคนในจนกลายเป็นอัตลักษณ์ทาง

วัฒนธรรมการแสดง (Cultural Identity) รูปแบบใหม่ หากแต่ความเปลี่ยนแปลงนี้ต้องอาศัยความตระหนักของคนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมในการเลือกรับและปฏิเสธวัฒนธรรมของต่างชาติ ไม่เช่นนั้นอาจส่งผลให้วิถีวัฒนธรรมการแสดง ของบรรพบุรุษที่เป็นลักษณะเฉพาะของประเทศไทยที่อาจสูญหายไปตลอดกาลทั้งจารีตประเพณี การแสดงของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดกันมาเป็นเวลาช้านานจากรุ่นสู่รุ่น ที่เหมาะกับคนในแต่ละกลุ่มจะกลืนกลายไม่หลงเหลือความแตกต่างหลากหลายของวัฒนธรรมการแสดง ด้านความบันเทิงที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมดังที่ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรมระดับนานาชาติว่าทุกวัฒนธรรมการแสดงมีความสง่างามและคุณค่าซึ่งต้องเคารพและรักษา

ในการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย แนวทางในการสร้างสรรค์การสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะ สื่อดิจิทัล (Digital Media) เป็นข้อมูลหรือข่าวสาร เช่นรูปภาพ วิดีทัศน์และเสียงที่อยู่ในระบบเลขฐานสอง (Binary Number) ตามรหัสมาตรฐานดิจิทัล โดยมีกระบวนการเข้ารหัสสัญญาณทางไฟฟ้า มี 2 สถานะ คือ ปิด (0) เปิด (1) นำมาผ่านกระบวนการเข้ารหัส จากสัญญาณธรรมชาติเป็นข้อมูลดิจิทัลและถอดรหัสมาเป็นสัญญาณธรรมชาติ ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์มี 3 รูปแบบประกอบด้วย รหัสมาตรฐานเอชดีทีทีวี รหัสมาตรฐานแอลเอสทีและรหัสมาตรฐานยูนิโคด สำหรับสื่อดิจิทัลแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สื่อดิจิทัลเพื่อการนำเสนอและสื่อดิจิทัลปฏิสัมพันธ์ โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ วิดีทัศน์ (Video) ตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Still Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) และปฏิสัมพันธ์ (Interactive) (ฉันทนา ปาปัตถา, 2561 : 143) ขอบเขตกระบวนการผลิตสื่อดิจิทัล มีด้วยกัน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการผลิต (Pre- Production) ขั้นตอนการผลิต (Production) ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) และขั้นนำเผยแพร่ (Distribution) ซึ่งบทความวิชาการฉบับนี้ผู้เขียนจึงขอนำเสนอการสร้างสรรค์การสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงเพื่อการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงที่มีอิทธิพลต่อผู้คนในสังคมเพราะความบันเทิงมีอิทธิพลต่อผู้คนในสังคมทุกเพศ ทุกวัยสามารถถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ได้โดยตรงและมีผลกระทบต่อพฤติกรรมมาริโภคของประชาชนทั้งประเทศ ซึ่งจะนำมาสร้างเป็นแนวทางในการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงต่อไปได้ในอนาคต (วรินทร์ พูลผล, 2563 : 1)

ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมการแสดง

หลักของการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมไปยังแหล่งอื่น ๆ ได้ต้องยึดหลักว่าวัฒนธรรมการแสดงคือความคิดและพฤติกรรม (ผลของความคิด) ที่ติดตัวบุคคลไปถึงที่ไหนวัฒนธรรมก็จะไปถึงที่นั่น ดังนั้นการแพร่กระจายของวัฒนธรรมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ (เชมณัญญ์ ดิสสงค์, 2562 : 1)

1. หลักภูมิศาสตร์ ต้องไม่มีอุปสรรคขวางกั้น เช่น ไม่มีภูเขาสูง ทะเลกว้าง ทะเลทราย แหล่งหิมะ ป่าทึบ เพราะเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของคนที่มีวัฒนธรรมติดตัว

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การที่ผู้คนต้องเดินทางติดต่อไปมาหาสู่กันส่วนมากเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ บ้างก็ต้องการไปติดต่อค้าขายหรือแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าทางเศรษฐกิจ บ้างก็ต้องการไปเที่ยวเตร่ดูสิ่งแปลกใหม่ แต่ก็ต้องมีเงินทองจึงจะไปยังถิ่นอื่นได้ คนที่มีเศรษฐกิจดี จึงมีโอกาสนำวัฒนธรรมติดตัวไปสังสรรค์กับวัฒนธรรมอื่นได้

3. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การจงใจแลกเปลี่ยนวิธีการ พฤติกรรมใหม่และความรู้ การไปศึกษายังถิ่นอื่นจึงเป็นการไปแพร่กระจายวัฒนธรรมโดยตรง การรู้จักใคร่และแต่งงานกับคนต่างวัฒนธรรมการแสดงการไปร่วมปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนา และการอพยพโยกย้ายถิ่นเพราะเกิดภัยทางสังคม เช่น เกิดสงคราม ความขัดแย้ง การประสพภัยธรรมชาติ เช่น ข้าวยากหมากแพง แห้งแล้งและการยึดครองโดยผู้รุกรานเหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมทั้งสิ้น (สสิธร เพิ่มสิน, 2562 : 1)

4. การคมนาคมขนส่งที่ดี เป็นปัจจัยเอื้อต่อการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมการแสดง เช่น ถนนดี พาหนะสำหรับการโดยสารและการเดินทางในระยะไม่ไกลเกินไปนัก ล้วนแล้วแต่เป็นอัตราเร่งการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมที่ดีด้วย

ในการแพร่กระจายและการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงที่มีความหลากหลาย มีแนวทาง ดังต่อไปนี้ (สสิธร เพิ่มสิน, 2562 ; 1)

1. สังคมวัฒนธรรมชุดใดชุดหนึ่ง (Culture complex) มีศูนย์กลางอยู่ที่จุดใดจุดหนึ่งและแพร่กระจายออกไป ขยายอิทธิพลใหญ่ขึ้นจนครอบคลุมพื้นที่ในวงกว้าง ในลักษณะศูนย์กลางวัฒนธรรมการแสดง (Culture core) และเขตวัฒนธรรมการแสดง (Culture area) ที่มีหลายศูนย์กลางและเมื่อต่างฝ่ายต่างขยายอิทธิพลก็อาจเกิดการแลกเปลี่ยนและยอมรับซึ่งกันและกันได้ เมื่อใดที่มีอิทธิพลของศูนย์กลางของวัฒนธรรมอ่อนแอหรือเขตวัฒนธรรมกว้างขวางมากและวัฒนธรรมจากศูนย์กลางแพร่กระจายไปได้ไม่เต็มที่ จะพบว่าลักษณะของวัฒนธรรมชายขอบ (Marginal culture) อาจแตกต่างจากวัฒนธรรมศูนย์กลาง

2. เนื่องจากสังคมวัฒนธรรมมีความหลากหลายทางคุณลักษณะและรูปแบบ วัฒนธรรมแต่ละชุดย่อมมีเหตุผลของการเกิดและมีคุณค่าสำหรับสังคมนั้น การเปรียบเทียบในเชิงคุณค่าหรือความเจริญก้าวหน้าในลักษณะใครดีกว่ากันหรือใครก้าวหน้ากว่ากันจึงเป็นการไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมมีลักษณะของความสัมพัทธ์ (Culture relativism) วัฒนธรรมแต่ละชุดมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมของตน การเกิดวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงจึงมีลักษณะเฉพาะตัวเปรียบเทียบกันได้ยาก

3. เมื่อวัฒนธรรมแพร่กระจายจากศูนย์กลาง (Cultural diffusion) และไปมีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมข้างเคียงอยู่แล้ว (Cultural interaction) ย่อมมีการเรียนรู้และรับรู้ซึ่งกันและกัน ในระยะแรกอาจรับวัฒนธรรมใหม่ชั่วคราว (cultural borrowing) และต่อมารับอย่างถาวร (Cultural adoption) กระบวนการและปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมมีหลายลักษณะ ในกรณีที่วัฒนธรรมมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันพอยอมรับซึ่งกันและกันได้ ปฏิสัมพันธ์จะอยู่ในแบบสันติวิธี แต่ปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอาจมีลักษณะความขัดแย้ง ถ้า

วัฒนธรรมสองชุดมีความแตกต่างกัน ไม่สามารถปรับรับหรือยอมรับกัน และต่างฝ่ายไม่ยอมรับให้อีกฝ่ายหนึ่งครอบงำ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมนี้อาจทำให้เกิดกรณีพิพาทหรือกลายเป็นสงครามได้ (สุทามาต ราชวังเมือง, 2564 : 1)

การดำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงในวิถีชีวิตสังคมไทยเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นในระดับสถาบันหรือโครงสร้างของสังคม อาจเป็นทั้งทางวัตถุหรือพฤติกรรมแต่อัตราอาจไม่เท่ากัน โดยทั่วไปทางด้านที่มีใช้วัตถุจะช้ากว่าและอาจออกมาหลายรูปแบบ เนื่องจากสังคมเน้นระบบความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ร่วมกันในกลุ่ม โดยเฉพาะสังคมที่มีระบบความสัมพันธ์ของคนร่วมกัน ทั้งโดยการวางแผนและไม่มี การวางแผนมาก่อน ทั้งในระดับบุคคลหรือกลุ่มวัฒนธรรมการแสดง หรือแบบผสมผสานกันส่วนการดำรงรักษา วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงการแสดง ในปัจจุบันวัฒนธรรมการแสดงได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด โดยที่ไม่ได้รู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นเลย ไม่ทราบใจว่าใครเป็นผู้สร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้น ใครเป็นผู้ริเริ่มระบบ พฤติกรรมและเป็นผู้ทำให้น่าสนใจ ผู้คนได้ให้ความสนใจเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำรง รักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงการแสดง มีดังต่อไปนี้ (วิลาสินี น้อยครบุรี, 2562 : 5)

1. ขบวนการทางจิตวิทยา ได้แก่ การรับรู้ (Perceiving) แบ่งได้เป็น 2 ระดับประกอบด้วย

1.1 การรับรู้โดยไม่รู้ตัว (Subliminal Perception) ได้แก่ การที่คนเรารับความรู้สึกที่ คล้ายกันและแสดงพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกันโดยไม่รู้ตัว โดยมีสาเหตุจากภายนอกที่เป็นรูปธรรมและเป็น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งมีผลต่อการดำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงในที่สุด

1. 2 การรับรู้กึ่งรู้ตัว (Marginal Perception) ได้แก่ การรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมนุษย์ โดย รู้ตัวว่าเป็นอะไร แต่ก็ไม่แสดงออกเปิดเผยถึงการรับรู้ นั้น ทั้งนี้เป็นเพราะไม่ใส่ใจเท่าใดนักมีผลให้เกิดข้อมูลที่มี ผลต่อพฤติกรรมต่างๆได้

2. ประสบการณ์ที่ผ่านมานานจนลืมไปแล้ว ในบางครั้งที่ได้ผ่านประสบการณ์อย่างหนึ่งนานมากจนลืมนึกถึงมัน แต่จะมีผลต่อพฤติกรรมบางครั้ง เช่นลอกเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคมมาเป็นตัวตนและมักลืมไปว่า เป็นส่วนที่รับผู้อื่นมา ประสบการณ์ในอดีตที่คิดว่าลืมเหล่านี้ อาจถูกนำมาเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมใหม่ ใน วิถีการดำเนินชีวิตในสังคมและวัฒนธรรมโดยไม่มี การนำมาดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อความเหมาะสมในแต่ละ สถานการณ์และสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดมีพฤติกรรมมาใช้ในสังคมได้หลากหลายมากขึ้น (วิลาสินี น้อยครบุรี, 2562 : 5)

3. การเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ และการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมเป็นมูลเหตุที่ทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มักจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของสังคมอยู่เสมอด้วยการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่และ ประพฤติปฏิบัติตามการปฏิบัติซ้ำ ๆ โดยตรงเป็นที่มาของการเรียนรู้สังคมและการดำรงรักษาวัฒนธรรมการ แสดงด้านความบันเทิงอย่างหนึ่ง

4. การสร้างความรู้สึกร่วมและความผูกพันทางสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะพฤติกรรมของกลุ่มสังคมที่มีการยอมรับอารมณ์และแสดงออกร่วมกัน จะมีการแสดงออกถึงการยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของกันและกัน

สรุปได้ว่าวัฒนธรรมของสังคมหนึ่ง ย่อมแตกต่างจากที่อื่นและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเก็บกักไว้เหมือนสิ่งของใด ๆ ได้ トラบใดที่มนุษย์ยังมีการเคลื่อนย้ายจากถิ่นหนึ่งไปยังแหล่งอื่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมการแสดง (Culture diffusion) นอกจากนั้นความเจริญก้าวหน้าในการสื่อสารดิจิทัล ยังช่วยให้การแพร่วัฒนธรรมเป็นอย่างกว้างขวาง สะดวกและรวดเร็ว หากพิจารณาถึงสังคมไทยพบว่า วัฒนธรรมของต่างประเทศมากมายได้หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งทำให้วัฒนธรรมของไทยแปรเปลี่ยนไปเป็นอันมาก การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมการแสดง จึงมีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะทำให้ได้รับวัฒนธรรมใหม่นั้นโดยไม่ต้องลงทุนและเสียเวลากับการที่จะต้องเริ่มพัฒนาจากจุดเริ่มต้น และยังถ้ารู้จักเลือกรับเอามาปรับปรุงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับสังคมย่อมจะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากกล่าวได้ว่ามีน้อยสังคมเหลือเกินที่มีแต่วัฒนธรรมเดิมของตน ส่วนใหญ่จะผสมกับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น

การสร้างสรรคการสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงของประเทศไทย

การรับส่งข้อมูลข่าวสารมีเพิ่มมากขึ้นทั้งด้านปริมาณและรูปแบบหรือชนิดของข้อมูลจึงทำให้มีการพัฒนาและขยายตัวของระบบสื่อสารข้อมูลเกิดโครงข่ายแบบดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นมาตอบสนองการขยายตัวเมื่อเวลาเปลี่ยนไปเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาท เนื่องด้วยประสิทธิภาพที่รวดเร็วแม่นยำและการจัดเก็บที่คงทนปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้สะดวก เช่น Digital Media และ Multimedia เรียกรวมว่า new media ต่างมีความเกี่ยวข้องกันส่วนใหญ่ล้วนใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเปิดฟังเพลงหรือชมภาพยนตร์ด้วยคอมพิวเตอร์ การชมภาพถ่ายที่เก็บในฮาร์ดดิสก์ การดูวิดีโอหรือการติดต่อสื่อสารสนทนาระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าทุกคนรับข้อมูลผ่านสื่อที่เป็นดิจิทัลทั้งสิ้น เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาต่อเนื่องมาโดยตลอดทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ต้นทุนในการผลิตถูกลงอย่างมากเมื่อเทียบกับในอดีต ขณะที่ประสิทธิภาพในการแสดงผลทั้งภาพและเสียงถูกพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทุกสถานที่ และมีลติมีเดียมีอยู่แทบทุกบ้าน อีกทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ต่อเชื่อมทำงานได้ง่ายและสะดวกขึ้น จึงถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในแทบทุกแขนง ในการสร้างสรรค์การสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (ดำรงศักดิ์ สัตบุตตร, 2564 : 1)

1. สื่อดิจิทัลเพื่อการนำเสนอ (Presentation digital media) รูปแบบนี้มุ่งสร้างความตื่นตาตื่นใจ น่าสนใจ น่าติดตามและถ่ายทอดผ่านประสาทสัมผัสที่หลากหลายผ่านภาพและเสียงที่พัฒนาถึงขั้นให้ผู้ชมสัมผัสถึงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความร้อน ความเย็น การสัมผัสเทียนหรือการได้กลิ่นเน้นการนำไปใช้งานเพื่อเสนอแบบเป็นขั้นตอนไว้เรียบร้อยแล้ว เช่น แสดงแสงสีเสียง ความบันเทิงในด้านวัฒนธรรมการแสดงเสนอต่อผู้ชมกลุ่มใหญ่สื่อดิจิทัลลักษณะนี้จัดเป็นการสื่อสารทางเดียว

2. สื่อดิจิทัลปฏิสัมพันธ์ (Interactive digital media) เป็นรูปแบบที่เน้นให้ผู้ใช้งานสามารถโต้ตอบสื่อสารกับสื่อได้โดยตรงผ่านโปรแกรมมัลติมีเดียที่มีลักษณะหลายมิติหรือที่เรียกว่า Hypermedia ที่เนื้อหาภายในสามารถเชื่อมโยงหรือ Link ถึงกันได้ รูปแบบนี้นอกจากผู้ใช้งานจะสามารถดูข้อมูลได้หลากหลายและยังสื่อสารโต้ตอบกับสื่อผ่านการคลิกเมาส์ แป้นพิมพ์หรืออุปกรณ์เชื่อมต่ออื่น ๆ จัดเป็นการสื่อสารแบบสองทาง พัฒนาการของสื่อดิจิทัลประเภทปฏิสัมพันธ์จากเดิมที่เป็น CD-ROM ใช้งานกับคอมพิวเตอร์ อ่านข้อความ ดูภาพจากจอ ฟังเสียงผ่านลำโพง แต่ได้พัฒนา จนกลายเป็นสื่อเสมือน (Virtual Reality) ที่เสริมอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้สื่อเสมือนอยู่ในสภาพแวดล้อมจริง

ข้อดีของสื่อดิจิทัลคือมีความคงทน คุณภาพของสิ่งที่อยู่ใน Digital Media การเสื่อมสภาพจะใช้เวลา นานกว่าเพราะรูปแบบของข้อมูลที่จัดเก็บแบบสองระดับ (0 กับ 1) โอกาสที่จะผิดเพี้ยนเกิดขึ้นได้ยากกว่า ข้อมูลแบบอื่นเช่น การบันทึกภาพในระบบดิจิทัล การดึงข้อมูลกลับมาจะทำได้ง่ายกว่า รูปแบบของการนำไปใช้งาน ทำให้หลากหลายวิธี ข้อมูลที่จัดเก็บในแบบดิจิทัลถือเป็นข้อมูลกลางที่สามารถแปลงไปสู่รูปแบบอื่นได้ง่าย เช่น ถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัลสามารถพิมพ์ภาพลงบนกระดาษหรือแสดงภาพบน จอคอมพิวเตอร์หรือบนจอทีวีได้ การนำไปผสมผสานกับสื่อรูปแบบอื่น เช่น ภาพถ่ายนำมารวมกับเสียงเป็นการแสดงแบบ Multi-Media หรือการปรับแต่งสื่อที่เป็นภาพถ่ายวิดีโอในด้านความบันเทิงจากวัฒนธรรมการแสดงที่สามารถนำมาปรับแต่งให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ปรับให้แปลก เหมือนจริง เหมือนจริงหรืออื่น ๆ ได้ตามที่ต้องการการสอดแทรกสิ่งที่ทำให้หน้าดู น่าฟัง มากกว่าปกติและมีความวิจิตรพิสดารมากขึ้นเท่าใดก็ได้ นอกจากนั้นสื่อดิจิทัลยังเข้าถึงได้ง่ายทุกที่ ทุกเวลา แคมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตเท่านั้นและยังมีราคาถูกลงอีกด้วย (สุทิพย์ บุญชุก, 2564 : 1)

เนื่องจากลักษณะพิเศษหลายอย่างที่เอื้อต่อความสะดวกสบายในยุคสังคมไฮเทค ทั้งการเป็นสื่อที่มีการจัดเก็บข้อมูลและส่งข้อมูลระหว่างกันแบบระบบดิจิทัล (Digitalization) ส่งผลให้สื่อดิจิทัลมีความแตกต่างจากสื่อเก่าอย่างสื่อสารมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ โดยสิ้นเชิง ซึ่งถ้าขยายคุณลักษณะสำคัญของสื่อดิจิทัลมีดังต่อไปนี้ (โกสินทร์ ชำนาญพล 2562 : 130-138 ; ฐิติมา ปานศรี, 2562 : 1)

1. สื่อดิจิทัลมีความเป็นดิจิทัลสูง (Digitalization) ทำให้มีการทำงานที่หลากหลาย รวดเร็วและแม่นยำขึ้น โดยสื่อดิจิทัลอย่างสื่อสังคมออนไลน์จะมีการประมวลผลที่รวดเร็วและไร้พรมแดนไม่ว่าอยู่ที่ใดของโลกก็สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น การสื่อสารข้ามประเทศ

2. สื่อดิจิทัลมีลักษณะการหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ซึ่งจากเดิมนั้นสื่อแต่ละสื่อจะมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันในคนละด้าน แต่ทว่าสื่อดิจิทัลได้หยิบนำเอาลักษณะต่าง ๆ มารวมกันเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความสะดวกสบายในการใช้มากยิ่งขึ้นเช่น สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถรวมสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อสารมวลชน วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วารสารต่างๆและภาพยนตร์เอาเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งผู้ใช้สามารถเลือกใช้งานสื่อประเภทต่างๆผ่านช่องทางสื่อดิจิทัลอย่างอินเทอร์เน็ตได้ในเวลาอันรวดเร็ว

3. สื่อดิจิทัลมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์สูง (Interactivity) โดยสื่อกับตัวผู้รับสามารถโต้ตอบกันได้แบบรวดเร็วทันทีทันใด ประชาชนสามารถเปลี่ยนเป็นผู้ส่งสารได้ ซึ่งต่างจากสื่อดั้งเดิม ที่แม้จะมีช่องทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและประชาชน เช่น การตอบจดหมายจากผู้อ่าน แต่ก็มักจะใช้ระยะเวลายาวนานเทียบไม่ได้กับสื่อดิจิทัลที่สามารถตอบสนองได้ทันที ตัวอย่างเช่น การติดต่อสื่อสารในช่องทางสื่อดิจิทัลอย่าง เฟสบุ๊ก อินสตราแกรม ไลน์ ฯลฯ บุคคลที่ใช้ช่องทางต่างๆ เหล่านี้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาไม่กี่วินาทีก็สามารถสื่อข้อความระหว่างคู่สนทนาได้ตามความต้องการ (เยาวลักษณ์ โบราณมูล, 2565 : 2)

4. สื่อดิจิทัลมีลักษณะเป็นการสื่อสารจากหน่วยเดียว บุคคลเดียว แพร่กระจายสารไปยังกลุ่มคนหมู่มาก (One-to-many) ได้อย่างรวดเร็ว และยังเป็นช่องทางให้กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันมารวมตัวได้ง่ายขึ้น

5. สื่อดิจิทัลมีลักษณะที่สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มคนอื่นๆ (Many-to-many) ได้โดยไม่จำกัดแค่เฉพาะกลุ่มที่มีความสนใจเรื่องเดียวกันเท่านั้น (ดำรงศักดิ์ สัตบุตร์, 2564 : 1)

ด้วยลักษณะของคุณลักษณะเฉพาะของสื่อดิจิทัลทำให้เห็นได้ชัดขึ้นว่าอิทธิพลของสื่อดิจิทัลอาจเป็นพลังสำคัญที่ก่อให้เกิด ผลกระทบอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงฐานความคิด ค่านิยม รวมไปถึงวัฒนธรรม ในแง่แล้วหลักการเชิงจริยธรรมของสื่อสารมวลชนยุคสื่อดั้งเดิมบางประการอาจไม่สอดคล้องกับการกำหนดและควบคุมมาตรฐานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับสื่อดิจิทัลได้ โดยปัญหาอันเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีของสื่อดิจิทัลได้เกิดขึ้นมากมายมหาศาล (ฉันทนา ปาปัตถา, 2561 : 143) รวมถึงหลักกฎหมายและจริยธรรมและจรรยาบรรณอยู่บ่อยครั้ง ในแง่ของการนำเสนอข่าวสารที่มีความคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง บิดเบือน มีอคติ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ความประพฤติตัวของผู้สื่อข่าวที่ไม่เหมาะสม การนำเสนอข่าวที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชน ซึ่งลักษณะการนำเสนอข่าวมีทั้งการพาดหัวข่าวที่หมิ่นประมาทเกินจริง ภาพข่าวที่มีลักษณะอนาจาร แม้สื่อจะอ้างว่าเป็นการนำเสนอตามจริงแสดงถึงความตกต่ำเชิงศีลธรรมของสังคม แต่ลักษณะดังกล่าวถือเป็นปัญหา ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่สาเหตุสำคัญมาจากธุรกิจหวังสร้างความสนใจดึงดูดให้กับผู้อ่านข่าวสาร โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายของผู้ที่ตกเป็นข่าว ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่ในการนำเสนอข่าว รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง และไม่คำนึงถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือขององค์กรสื่ออีกด้วย (เยาวลักษณ์ โบราณมูล, 2565 : 2)

การพัฒนาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีการสื่อสารนวัตกรรมดิจิทัลมีความทันสมัยอำนวยความสะดวกตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคติดตามข่าวสาร ดิจิทัลเป็นสื่อสิ่งใหม่มีความก้าวหน้าสื่อสารกว้างไกลเข้าถึงทุกกลุ่ม แต่ทว่าผู้ใช้สื่อควรพิจารณาในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลอย่างถูกต้องให้เหมาะสมกับงาน ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อสารมวลชนทางด้านสื่อดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนจำนวนมากในสังคม ด้วยเหตุนี้จึงต้องดำเนินแนวทางทั้งในเชิงหลักการและการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย

และจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญ โดยปัญหาที่พบอย่างมากในการรับสารจากสื่อของประชาชนโดยทั่วไปในสังคม คือ ไม่ตระหนักรู้ ตระหนักคิด ถึงบทบาทและความรับผิดชอบซึ่งกลไกในการสร้างมาตรฐานให้เกิดการมีสำนึก รวมไปถึงจนถึงการคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดย่อมล้วนต้องอาศัยแรงขับเคลื่อนทางจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการไตร่ตรองถึงผลกระทบต่อผู้คนในสังคมอย่างกว้างขวางทั้งในทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นจึงมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง โดยใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมาช่วยในการนำเสนอข่าวสาร เพิ่มรูปแบบช่องทางที่หลากหลาย เพื่อต้องการส่งข่าวสารให้ถึงผู้รับได้อย่างรวดเร็วและกระจายไปทั่วถึงมากขึ้น หากจะพิจารณาถึงสภาพการณ์ในปัจจุบันจะพบว่าประชาชนจำนวนมากในสังคมได้เลือกหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อสื่อดิจิทัลได้อย่างกว้างขวาง

แนวคิดในการธำรงรักษาวัฒนธรรมในด้านความบันเทิงการแสดงของประเทศไทย

วัฒนธรรมการแสดงของชาติไทยที่สั่งสมมาจากภูมิปัญญาไทยเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อความเป็นชาติ ทุกคนควรช่วยกันธำรงรักษาโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้ (ณชรัต อิมณะรัฐ, 2562 : 12)

1. การสะสมทุกเรื่อง ทั้งในด้านประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ ศีลธรรม คุณธรรมและเทคโนโลยีต่างๆ เป็นการเลือกเฉพาะสิ่งที่ดีงาม เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชาติและถ่ายทอดเป็นมรดกให้แก่คนรุ่นหลังเพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติ

2. การสืบต่อวัฒนธรรมการแสดง เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากบุคคลอื่น เป็นสิ่งที่ได้จากบรรพบุรุษ การปรับปรุงแล้วเผยแพร่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพในการเผยแผ่การธำรงรักษา เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อในการทำความเข้าใจและถ่ายทอดทั้งในด้านของการสะสมและการสืบทอด (วิลาสินี น้อยครบุรี, 2562 : 5)

3. ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงของแต่ละท้องถิ่นให้คงไว้เป็นสิ่งที่คู่มากับสังคมไทย ทำให้เกิดเอกลักษณ์และมรดกของความเป็นไทยที่สำคัญ เป็นความภูมิใจ แสดงถึงเกียรติภูมิและศักดิ์ศรี ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังบรรจุความสำคัญของวัฒนธรรมการแสดง ไว้ในการแก้ปัญหาของชาติ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องร่วมใจอนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่สืบสารวัฒนธรรมการแสดงที่ต่างมานี้สืบไป

1. ความสำคัญของการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย

วัฒนธรรมการแสดง เป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย เป็นเครื่องวัดความเจริญหรือความเสื่อม ซึ่งมีผลต่อความก้าวหน้า เพราะประเทศจะเจริญย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาของคนในสังคมและต้องมีคุณภาพจากการพัฒนา ดังต่อไปนี้(พัชรี จันทรทอง, 2562 : 3)

1. สังคมคุณภาพต้องพัฒนาคนในทุกด้าน ทั้งความรู้ ทักษะมีการดำเนินชีวิตที่ดี ยึดหลักความพอเพียง ความพอดีและพึ่งตัวเองได้

2. สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น มีเหตุผล ร่วมใจกันพัฒนาภูมิปัญญาไทย ควบคู่กับการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมการแสดงตามประเพณีของท้องถิ่น

3. สังคมมีความเอื้ออาทรต่อกัน โดยต้องปลูกฝังให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความรู้รักสามัคคี ภูมิใจในความเป็นไทย รักษาสถาบันที่สำคัญของสังคมไทยสืบต่อไป

การสืบทอดวัฒนธรรมการแสดง จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและสังคมไทยอยู่หลายประการดังต่อไปนี้ (ลภาวี สารโกศล, 2564 : 1)

1. ทำให้มองเห็นวิถีความเป็นไทย ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศาสนา สังคมและการปกครองที่สังคมสืบทอดกันมา เกิดการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งเป็นการสืบทอดเอกลักษณ์ไทยเพื่อให้คงอยู่ต่อไป

2. ทำให้คนไทยเป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักรักษาระเบียบวินัย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างในการปลูกจิตสำนึกที่ดีงาม เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยสืบไป

3. ทำให้คนไทยทั้งชุมชนเมืองและชนบท เกิดความร่วมมือร่วมใจ ส่งเสริมขนบธรรมเนียมที่ดีงาม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คนในชาติให้เป็นที่รู้จักของชาวโลก

2. การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยกับสังคมโลกที่มีผลต่อวัฒนธรรมการแสดง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยมีผลต่อวัฒนธรรมการแสดง และต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกหลายด้านอีกด้วย ซึ่งเป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาวัฒนธรรมการแสดงเป็นอย่างมากซึ่งแนวโน้มมีดังต่อไปนี้ (พัชรี จันทรทอง, 2562 : 3)

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดได้สร้างความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องเตรียมพร้อมด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาผสมผสานสร้างความเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มคุณค่า ทั้งการบริหารจัดการลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับเจ้าของผลงาน

2. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ประเทศที่พัฒนาแล้วกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยการขยายตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ การให้บริการด้านอาหารสุขภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแพทย์พื้นบ้าน สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนระยะยาวจึงนับเป็นโอกาสในการพัฒนาวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทยซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและเป็นการอนุรักษ์ด้วยการเผยแพร่ได้อีกด้วย

3. การเคลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นปัญหาวิกฤติค่านิยมที่มีผลกระทบมาจากการเคลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงามทำให้

คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง นำไปสู่ค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น

การพัฒนาการสื่อสารดิจิทัลเพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมความบันเทิงการแสดงของประเทศไทย

การสื่อสารในโลกที่ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริงแล้ว ถึงแม้ว่าอัตราความรู้ความสามารถในทางคอมพิวเตอร์ของบางพื้นที่ยังคงต่างอยู่ แต่การสื่อสารนี้ยังเป็นการเพิ่มโอกาสและขีดความสามารถในการเข้าถึงผู้บริโภคด้วยความรวดเร็วและการเข้าถึงได้อย่างเป็นส่วนตัวมากขึ้นโดยต้องมีการจัดกลุ่ม จัดระดับและประเภทเป้าหมายให้ดีเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาและวิธีการให้ชัดเจนและเหมาะสม สอดคล้องกับพฤติกรรมให้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของสื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคลกันเลยทีเดียว สำหรับการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงตอนนี้มีธุรกิจเกิดใหม่จากความก้าวหน้าของสื่อดิจิทัลที่ทุกคนคุ้นเคยเป็นอย่างดีคือเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) ที่คนทั้งโลกใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นกระแสนิยมในปัจจุบันเพราะมีจำนวนสมาชิกเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ทั่วโลกกว่า 1,000 ล้านราย และในประเทศไทยมีจำนวนสมาชิกของเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์มากถึง 20 ล้านราย ประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุด

ตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ที่นิยมได้แก่ 1) เฟสบุ๊ก (Facebook) ที่มีลักษณะสำคัญคือการปฏิสัมพันธ์ในลักษณะของการเป็นชุมชน ซึ่งนอกจากจะดูเนื้อหาของการสื่อสารของผู้ผลิตสื่อ การมีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมโยงของข้อมูลและลักษณะการรวมกลุ่มคนผ่านความสนใจ จุดยืนหรือความคิด เพราะมีลักษณะของความส่วนตัว โกล้ชิด ปฏิสัมพันธ์ได้ลึกซึ้งและมักแสดงความคิดเห็นหรือตัวตนได้อย่างเต็มที่ 2) ทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นแพลตฟอร์มที่สื่อสารแบบสั้น ๆ กระชับ แต่โดดเด่นเรื่องของความรวดเร็ว การปฏิสัมพันธ์และการสร้างเทรนด์หรือกระแสผ่านการใช้ แฮช แท็ก (hashtag) ซึ่งจะเห็นการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการรายงานข่าวซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ หรือการเล่าเรื่องจากพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ต้องเกาะติดสถานการณ์ ลักษณะการใช้งานของทวิตเตอร์เป็นพื้นที่ของการพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล 3) ยูทูบ (YouTube) เป็นการคลิปวิดีโอออนไลน์ที่มีการปฏิสัมพันธ์ต่อวิดีโอ การติชม การเสนอแนะ รวมถึงการสร้างวิดีโอเลียนแบบ 4) อินสตาแกรม (Instagram) ในบริบทของการสื่อสารในประเทศไทย มีบทบาทเป็นต้นทางของข้อมูลและกระแสที่ถูกหยิบมาต่อยอดเป็นประเด็นทางสังคม เป็นช่องทางการทำการสร้างสรรค์การสื่อสารดิจิทัลในด้านความบันเทิงเพื่อการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดง ซึ่งช่วยในด้านการตลาด สื่อดิจิทัลในรูปแบบสังคมออนไลน์ยังได้รับความนิยมอยู่การธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงของประเทศไทยก็ยังคงดำเนินอยู่บนโลกแต่จะมีการพัฒนาให้มีรูปแบบใหม่สร้างความแปลกใหม่ต่อไปอย่างรวดเร็ว ๆ (โกสินทร์ ชำนาญพล, 2562 : 130-138 ; ฉันทนา ปาปัดถา, 2561 : 143)

1. การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย

วัฒนธรรมการแสดง เป็นสิ่งมีคุณค่าควรรักษาไว้เป็นมรดกสืบทอดไป จึงเป็นหน้าที่ขององค์การหลักของประเทศและคนไทยทุกคนที่ต้องส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้ (เชมณัฐ ดิสสงค์, 2562 : 1)

1. การส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์ โดยประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดั้งเดิม ทั้งศิลปะวรรณกรรม คุณธรรม จริยธรรม ตามหลักศาสนา มารยาทไทยเพื่ออนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติและมีการถ่ายทอดสู่คนรุ่นต่อไปให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

2. การถ่ายทอด สืบสานวัฒนธรรมการแสดง ด้วยการเรียนรู้จากบรรพบุรุษ ครอบครัว ผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นงานทางประเพณีที่ สืบทอดไว้และเป็นสิ่งที่ดั้งเดิมนำมาปฏิบัติ ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบกิจกรรมการตั้งชมรมวัฒนธรรมประเพณีสิ่งที่ดั้งเดิมนำมาปฏิบัติ ถ่ายทอดออกมา เช่น ยูทูบ ติ๊กต็อก อินเทอร์เน็ต โรงภาพยนตร์ ป้ายโฆษณา แผ่นพับ วิชิตูและโทรทัศน์ เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมสืบทอด (นิษฐา หุ่นเกษม และคณะ, 2562 : 413-403)

3. การปรับปรุงและเผยแพร่ผลงานทางวัฒนธรรมการแสดง โดยสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยสื่อต่าง ๆ ที่เน้นส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันหรืออาจขอความร่วมมือจากศิลปินสร้างสรรค์เนื้อเพลงและร่วมร้องเพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแสดง โดยสอดแทรกปรัชญาและวิถีการดำเนินชีวิตแบบไทย ชี้นำให้คนไทยเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม เหมาะสมกับวิถีชีวิตแบบไทย เพื่อเอกลักษณ์ประจำชาติ ให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจในวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย (สุทิพย์ บุญฮอก, 2564 : 1)

4. รัฐบาลต้องสนับสนุนและส่งเสริมองค์การที่เกี่ยวข้อง ในการรณรงค์เพื่อการอนุรักษ์อบรมให้ความรู้ เสนอข่าว ประชาสัมพันธ์ ฟันฟู เผยแพร่วัฒนธรรมการแสดง เพื่อให้ชาวต่างชาติรู้จัก

การสืบทอดด้วยการพัฒนาวัฒนธรรมการแสดง เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง ในการดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่ดั้งเดิมสืบทอดการเรียนรู้ให้เห็นคุณค่าจึงเป็นวิธีการที่ดี และควรทำตั้งแต่วัยเด็ก ด้วยการปลูกจิตสำนึกโดยสถาบันที่สำคัญของชาติต้องให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะการอบรมสั่งสอนหรือการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีก็ตาม ในการสืบทอดวัฒนธรรมการแสดงที่สำคัญ มีแนวทาง ดังต่อไปนี้ (ณชรัต อิมณะรัญ, 2562 : 12)

1. การปลูกฝังค่านิยมที่ดี ซึ่งพ่อ แม่ ควรทำเป็นตัวอย่างอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีเพื่อเป็นการปลูกฝังและสั่งสมความรู้ ประสบการณ์ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน

2. การสนับสนุนส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอย่างจริงจัง โดยประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของจังหวัดหรือท้องถิ่นทั้ง ช่วยจัดงานฟันฟูวัฒนธรรมประเพณีให้เป็นที่รู้จัก

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี โดยใช้การท่องเที่ยว เช่น โครงการ Unseen Thailand เที่ยวเมืองไทยไม่ไปไม่รู้หรือการจัดงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าไทย มีการสาธิตเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแสดงประเพณีไทย การแสดงพื้นบ้านอาจจัดงานใหญ่ เช่น ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติหรือหน่วยงานของเอกชน

4. การส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนาเช่นวัดหรือพระสงฆ์ เป็นศูนย์รวมแหล่งความรู้ในการช่วยปลูกฝังส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมในรูปแบบของการเทศน์ การอบรม การเรียนการสอนในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

2. ยุทธศาสตร์การสร้างสรรค์การสื่อสารด้านความบันเทิงเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย

การพัฒนาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงเป็นการส่งเสริม ทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติมีแนวทางดังต่อไปนี้ (สสิธร เพิ่มสิน, 2562 : 1 ; ณชรัต อิมณะรัญ, 2562 : 12)

1. เสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับคำว่าวัฒนธรรมการแสดง ความสำคัญและผลของการพัฒนาว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด เมื่อเกิดความเข้าใจและยอมรับการปฏิบัติที่มาจากความเต็มใจ และมีความสุขที่จะทำ เช่น มีการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและคุณค่า เผยแพร่ข้อมูลด้วยการสร้างสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น เอกสาร ข่าวทางวิทยุหรือมีการประชุมสัมมนาใหญ่จัดทุกภาค เพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น โดยภาครัฐให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณโดยท้องถิ่นสามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ

2. ส่งเสริมสถาบันครอบครัวเพราะปัจจุบัน พ่อ แม่ ต้องออกทำงานนอกบ้าน ความใกล้ชิดกับลูกและสมาชิกในครอบครัวน้อยลงจึงควรมีกิจกรรมให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองและสังคม ส่งเสริมคุณธรรมและปรับกระบวนการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไม่ใช้การท่องเที่ยว แต่เป็นเรื่องของการปฏิบัติ ให้เกิดความซาบซึ้งจากภายใน เป็นสิ่งที่สัมผัสได้ สามารถทำได้อัตโนมัติ เป็นเครื่องส่งเสริมให้เกิดการสัมผัสกับวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทย

3. วัฒนธรรมการแสดงกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับชุมชน โดยการส่งเสริมจากภาครัฐ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจากการกระจายรายได้เป็นเรื่องที่ภาครัฐต้องส่งเสริมให้เกิดเป็นสิ่งสืบทอดจนกลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชน สอนลูกหลานให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4. พัฒนาให้มีคุณภาพและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ด้วยการเตรียมเด็กและเยาวชนให้พร้อมถึงแหล่งเรียนรู้สมัยใหม่ที่ได้นำเอาวัฒนธรรมการแสดงในด้านความบันเทิง บนรากฐานความหลากหลายมั่นคงและพัฒนาภูมิปัญญาโดยเน้นการสร้างองค์ความรู้สู่ความยั่งยืน

สรุป

ในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงของประเทศไทยมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ส่วนแนวโน้มในปัจจุบันจะมีบทบาทมากขึ้น โดยอย่างยิ่งสื่อดิจิทัลบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้งานจำนวนมากเทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลอย่างมากต่อทุกคน มัลติมีเดีย เป็นการนำองค์ประกอบของสื่อชนิดต่างๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรหรือข้อความ (Text) ภาพนิ่ง (Still Image) เสียง (Sound) วิดีโอ (Video) และภาพเคลื่อนไหวหรือแอนิเมชัน (Animation) โดยผ่านกระบวนการทางระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสื่อความหมายกับผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (Interactive Multimedia) และได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

การอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงต้องมีการออกแบบสื่อดิจิทัลที่มีการสร้างสรรค์อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมตามหลักการใช้งานต้องอาศัยเวลา สติปัญญา ความสามารถและความชำนาญมาก มีหลายตัวแปรที่เป็นปัญหามากเนื่องจากการควบคุมมาก โดยเฉพาะเรื่องการละเมิดในสิทธิของผู้อื่นหรือการคัดลอกงานมีลิขสิทธิ์ เป็นต้น แนวโน้มการสร้างสรรค์การสื่อสารดิจิทัลภายในหนึ่งหรือสองทศวรรษนี้จะครอบคลุมถึง 80 % ของสื่อทั้งหมดเพราะที่เกิดขึ้นใหม่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ และทำให้การดำเนินชีวิตของทุกคนเปลี่ยนแปลงไป การเกิดของสื่อใหม่ทุกวันนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อในรูปแบบดิจิทัลทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทีวี วิทยุออนไลน์ สื่อกลางแจ้งที่มีการควบคุมเนื้อหาสาระจากศูนย์บังคับการอินเทอร์เน็ต เกมออนไลน์ หรือแม้แต่ที่ใกล้ตัวมากที่สุดอย่างโทรศัพท์มือถือที่มีใช้กันทุกคนแล้วโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ในเมืองที่มีชื่อเรียกคนกลุ่มนี้ว่า Screen age เพราะชีวิตของพวกเขาเกิด มาไม่ทันไร ก็ได้หยิบจับ Smart Phone และ ใช้กันเป็นแทบทุกคนแล้ว อีกทั้งวิธีการติดต่อสื่อสารก็ไม่เป็นการสื่อสารผ่านจอทั้งสิ้น (เยาวลักษณ์ โบราณมูล, 2565 : 2)

การอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงมี แนวคิด ดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากการทะนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดง เพื่อปรุงแต่งวัฒนธรรมสังคมให้เจริญงอกงามขึ้น มีการคิดค้นวัฒนธรรมใหม่ มีการปรับปรุงดัดแปลงของเดิมให้เหมาะกับสังคมปัจจุบัน
2. การเปลี่ยนแปลงในความต้องการของมนุษย์ โดยเหตุที่มีเขาว์ปัญญาสูงความนึกคิดจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง กล่าวกันว่ามนุษย์เป็นทาสของความนึกคิดของตนเองอยู่ตลอดเวลาและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในความต้องการ ฉะนั้นมนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการของตนที่เพิ่มขึ้นโดยลำดับ
3. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางสังคมย่อมไม่อยู่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเป็นปัญหาของมนุษย์จึงต้องสร้างวิธีการและระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหายุ่งยากดังกล่าว จึงจะสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงของประเทศไทยได้
4. การแลกเปลี่ยนหยิบยืมวัฒนธรรมมนุษย์ในสังคมต่าง ๆ มีการติดต่อสื่อสารอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ การสื่อสารดิจิทัลทำให้ติดต่อถึงกันเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว การแลกเปลี่ยนหยิบยืมวัฒนธรรมจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง ทำให้มีนโยบายในการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิง

5. การปรับแต่งวัฒนธรรมการแสดง คือ การผสมผสานปรับแต่งให้เหมาะสมกลมกลืนกันให้อยู่ร่วมกันได้ในสังคมเดียวกัน สอดคล้องกันทั้งของเดิมและของใหม่ จึงรู้จักและเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทยไทย โดยเฉพาะศิลปะ ประเพณี อย่างละเอียดลึกซึ้ง รู้ถึงเหตุและผล ความเป็นมา ให้รู้จักเลือกสรรปรับปรุง ดัดแปลงให้เหมาะสม ตรงตามสภาพเดิมให้มากที่สุด เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นจริง เพื่อใช้ในการสร้างอนาคต

การปรับตัวทางวัฒนธรรมการแสดง เป็นการให้ความหมายทั้งในรูปวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ รวมถึงระบบคิด ความเชื่อ วิถีชีวิตและพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ดังต่อไปนี้

1. ในการปรับตัวทางวัฒนธรรมควรพิจารณาองค์ประกอบด้านศิลปวัฒนธรรมการแสดง (วรรณคดี ดนตรี การแสดง และศิลปกรรมอื่นๆ) และสังคมวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิต ความเชื่อ ฯลฯ

2. องค์ประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมเรียงร้อยประสานเข้าเป็นวัฒนธรรมการแสดง ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม มีลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมวัฒนธรรมการแสดง

3. การปฏิสัมพันธ์กับสังคมข้างเคียงหรือการค้นพบสิ่งใหม่ภายในสังคมตนเอง จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเพื่อการคงอยู่ของวัฒนธรรมนั้น

4. วัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์ องค์ประกอบของแต่ละส่วนมีความหมายและสื่อความหมายที่ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่าข้อเท็จจริง

5. การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งมีกระบวนการและขั้นตอน แล้วเชื่อมโยงไปถึงกลุ่มคน ตลอดถึงชุมชนที่พร้อมใจกันยอมรับหรือคล้อยตาม โดยไม่คิดต่อต้านกับสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องหรือกิจกรรมนั้น หรืออาจมีข้อขัดแย้งอยู่บ้าง แต่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือที่ได้รับ และสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่จากการปรับตัวล้วนมีความความสัมพันธ์กันกับสิ่งที่มีอยู่เดิม และรวมกันแล้วเป็นหน่วยวัฒนธรรมใหม่ตามปกติ หน่วยของวัฒนธรรมที่จำนวนน้อยย่อมปรับลักษณะให้คล้อยตามหน่วยของวัฒนธรรมที่มีมากกว่า

กระบวนการผสมกลมกลืนจะต้องเกิดจากการประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมบรรทัดฐาน กฎระเบียบต่างๆ ที่สังคมใหญ่บัญญัติขึ้น ซึ่งประเทศไทยก็ต้องสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกและความรู้สึกให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันของคนทุกภาค นอกจากนั้น ปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีวัฒนธรรมต่างกันมาปะทะสังสรรค์กัน การผสมผสานทางวัฒนธรรมก็จะเป็นไปโดยง่าย จะเกิดขึ้นในสภาวะการณ์แห่งความสอดคล้องที่ก่อให้เกิดจุดพอดีหรือสมดุลกันระหว่างวัฒนธรรมจากสองฝ่าย ทำให้เกิดการธำรงรักษาวัฒนธรรมการแสดงด้านความบันเทิงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- โกสินทร์ ชำนาญพล. (2562). การพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ. วารสารราชพฤกษ์. 17 (2), 130-138.
- เขมณัฏฐ์ ดิสงส์. (2562). การให้ความคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ฉันทนา ปาปัดถา. (2561). การสังเคราะห์คุณลักษณะของนักสื่อสารมวลชนดิจิทัลตามกรอบสมรรถนะบุคคล. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 26 (52), 143
- ฐิติมา ปานศรี. (2562). ความเหลื่อมล้ำทางด้านชีวิตดิจิทัลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐกิจดิจิทัล มหาวิทยาลัยรังสิต
- ณชรด อิมณะรัฐ. (2562). การดำรงอยู่และสุนทรียภาพของสัญญาณในสื่อบันเทิงไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต
- ดำรงศักดิ์ สัตบุตร์. (2564). การพัฒนาแบบจำลองด้านการสื่อสารเพื่อพยากรณ์ความเสี่ยงต่อการถูกล้วงวงบนสื่อดิจิทัล โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ. (2562). การพัฒนามาตรฐานจริยธรรมพื้นฐานสำหรับสื่อมวลชน:แนวทางกำกับดูแลตัวเองสำหรับรายการเกมโชว์และเรียลลิตี้โชว์. รมยสาร. 16 (3), 413-403.
- พัชรี จันทร์ทอง. (2562). อนาคต แบบเรื่องและการดัดแปลงละครอิงประวัติศาสตร์ข้ามภพ เรื่อง ทวิภพ และบุพเพสันนิวาส. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิตสาขา นิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เยาวลักษณ์ โบราณมูล. (2565). ปัจจัยต่อการกำหนดประเด็นข่าวกับคุณค่าทางจริยธรรมของการ เสนอข่าวช่อง 9MCOTHD ในยุคดิจิทัล. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ลภาวี สารโกศล. (2564). ทาการะ วง : การสื่อสาร การแสดงความหมายและวัฒนธรรมกลุ่มย่อย. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต
- วรินทร์ พูลผล. (2563). ความรู้ความเข้าใจปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารกับการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐกิจดิจิทัล. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต

- วิลาสินี น้อยครบุรี. (2562). การจัดการแสดง แสง เสียง ชุด "พนมรุ้งมหาเทวาลัย". วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นาฏยศิลป์ไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทามาศ ราชวังเมือง. (2564). การอนุรักษ์และสืบสานการแกะหนังตะลุง บ้านควนมะพร้าว อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุทิพย์ บุญฮก. (2564). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารระดับกลางในกลุ่มผู้ประกอบการสื่อสารโทรคมนาคมยุคดิจิทัล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- สลีธร เพิ่มสิน. (2562). บทบาทของโรงละครแห่งชาติในการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานวัฒนธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์